

SÈRIE 1

CRITERIS GENERALS

Pregunta 1

S'ha de desenvolupar una de les dues qüestions proposades.

La pregunta val 5 punts que es distribueixen de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per a la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs.

Avaluació dels continguts (3 punts):

No es tracta que l'examinand resolgui la qüestió amb respostes disperses sinó que elabori la seva resposta en forma de tema. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte no indicat expressament en l'enunciat o el text proposat en una de les qüestions, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs (2 punts):

Es valorarà la claredat de l'escriptura, la pertinença de les idees i la capacitat d'establir relacions entre les diferents qüestions proposades.

Pregunta 2

S'ha de desenvolupar un dels dos comentaris proposats.

El comentari de text es podrà puntuar amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per als aspectes metodològics del comentari.

Avaluació dels continguts (3 punts):

El comentari de l'examinand no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests aspectes que no es resolgui en el redactat no sumarà la puntuació que li correspon. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament a l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Aspectes metodològics del comentari (2 punts):

Es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostrï l'examinand i, en general, els aspectes propis de la redacció. Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure les idees de forma argumentada, establir vincles amb altres elements de l'obra i demostrar els coneixements dels aspectes retòrics de l'obra: mètrica, figures estilístiques, gèneres, etc.). No s'ha de valorar negativament una estructuració excessivament escolar (context, tema, estructura...). El que cal valorar negativament és que l'examinand prescindeixi de comentar el text i el prengui com a pretext per a una acumulació d'idees sense cap lligam amb el fragment proposat.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: fluïdesa, adequació del vocabulari, claredat en la redacció i puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar per a establir la puntuació entre 0 i 2 punts.

Reducció per errors de llengua

- La reducció de nota ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.
- Es restarà un punt de l'examen si hi ha errors greus d'ortografia, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...
- Es restarà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats usos dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt.
- Si els errors fossin molt greus o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global podria arribar als dos punts.
- No es restarà de la puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de pocs errors lleus.
- Quan s'apliqui una reducció de la nota per alguns dels motius indicats, s'assenyalarà en l'espai destinat a tal efecte.

Atesa la transitorietat establerta per l'IEC quant a la publicació de la nova *Gramàtica de la llengua catalana* i la nova *Ortografia catalana*, cal admetre com a bones tant les solucions derivades de la normativa anterior com les derivades de la normativa actual:
<http://www.iec.cat/activitats/documents/ortografia.pdf>

CRITERIS ESPECÍFICS

OPCIÓ A

[*Visions & Cants*, de Joan Maragall]

1. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir, si comenta l'adscripció de Maragall als ideals del moviment modernista i si indica, comenta i il·lustra amb exemples concrets com a mínim dues característiques o temes propis dels valors modernistes de l'obra: la defensa d'un model d'artista com un inconformista social, un rebel ("El comte Arnau"); el vitalisme ("El comte Arnau", "En la mort d'un jove" o "Dimecres de Cendra"); l'individualisme (els cinc poemes que configuren les "Visions"), el catalanisme ("La sardana", "El cant de la senyera"); l'atracció per la natura i el paisatge ("A muntanya", "Després de la tempestat"); l'espontaneïtat en l'estil ("Sol solet...", "L'ànima de les flors"). Es valorarà especialment si l'alumne posa en relació aquests aspectes amb el conjunt de l'obra i n'ofereix una paràfrasi articulada i coherent amb el tema de l'enunciat. (3 punts)

[*Bearn o La sala de les nines*, de Llorenç Villalonga]

1. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
 - Si explica alguns dels trets principals de l'acció que es desenvolupa en la primera part de la novel·la, "Sota la influència de Faust", com per exemple: la vida a Bearn, la possessió de muntanya situada prop d'un llogaret del mateix nom, a Mallorca, on viuen els senyors don Toni i dona Maria Antònia; el retorn de don Joan, el jove protegit de don Toni, al Seminari; l'escàndol de la fugida de don Toni amb la seva neboda Xima; la separació dels senyors i la partida de dona Maria Antònia a la casa del poble, on s'està durant deu anys; l'arribada a Bearn d'en Jaume, un nen amb qui el jove Joan ha de compartir casa i afecte, i la seva mort; la visita del Vicari a don Toni per discutir, com cada any, la celebració de la festa de Carnaval; el retorn de dona Xima de París; les calúmnies del poble contra don Toni; la visita de Xima a Bearn; el retorn de dona Maria Antònia a Bearn; l'escena final de l'*auto-mobile* (1,5 punts);
 - Si comenta com a mínim dos dels personatges que hi apareixen:
 - Don Joan Mayol, capellà de Bearn, narrador i personatge principal de la novel·la. La carta que don Joan escriu el 1890 des de Bearn a don Miquel Gilabert, secretari del cardenal, constitueix la novel·la que el lector té a les mans. Don Joan hi exposa, "com si es tractàs d'una novel·la", la vida dels senyors de Bearn, don Toni i dona Maria Antònia, que acaben de morir en estranyes circumstàncies. El seu punt de vista és el d'un capellà de poble, criat entre les muntanyes de Mallorca, fascinat per la personalitat de don Toni, el seu protector (i molt probablement pare biològic). D'ell sabem que és morè, té els ulls negres i que té bona planta; és bell i està fort.
 - Don Toni, senyor de Bearn, és un aristòcrata afrancesat, admirador del racionalisme de la Il·lustració, amant de les lletres i de les dones. D'ell coneixem, sempre per don Joan Mayol, que és culte i curiós, que es dedica

amb devoció a l'escriptura de les seves *Memòries*, que s'interessa pels progressos de la tècnica (té un dels primers automòbils, puja en globus...), i que estima la seva dona, dona Maria Antònia, a qui enganya amb múltiples dones, entre elles la seva neboda dona Xima, amb qui escaparà un temps a París. Del seu aspecte sabem que té els ulls petits i vius, voltats d'arrugues, que és calb i que en ocasions vesteix hàbit franciscà i du perruca Lluís XV; don Joan troba que s'assembla al Papa Lleó XIII.

Dona Maria Antònia és la muller i cosina de don Toni. Es van conèixer de petits i es casaren pressionats per la família, interessada en la restitució de les possessions de Bearn. No han tingut fills. D'ella es diu que és "molt bella" i sabem que és modesta, generosa i confiada, i que defuig els conflictes. Com a bona cristiana, desaprova el racionalisme i es mostra temerosa davant del progrés.

Dona Xima és la neboda de don Toni, amb qui aquest fugirà a París durant un temps. En el moment de la fugida ella té divuit anys, és bella, capriciosa, irracional i vanitosa. Encarna la temptació (de tots els homes, i de don Toni en especial, qui deixa la seva dona i Bearn per ella). A la novel·la sovint se la identifica amb el dimoni. D'aquí que sigui la clau interpretativa de la primera part de l'obra, titulada precisament "Sota la influència de Faust".

Es valorarà que l'estudiant comenti, o només esmenti, altres personatges que apareixen en aquesta primera part de la novel·la: el senyor Vicari, don Andreu, amb qui don Toni discuteix cada any l'oportunitat de celebrar la festa del Carnaval, i qui anuncia el retorn a Bearn de dona Xima; en Jaume, el noi que arriba a Bearn quan don Joan té quinze anys i a qui demanen que tracti com a un germà petit. (1,5 punts)

[La casa de Bernarda Alba, de Federico García Lorca]

2. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
 - Si explica que el diàleg forma part del primer acte, que situa l'acció a l'estiu, a l'interior de la casa de Bernarda Alba i les seves cinc filles (Angustias, Magdalena, Amelia, Martirio i Adela), just després de la mort del pare de família (el segon marit de Bernarda i pare de les quatre filles petites), a qui acaben d'enterrar; que Bernarda ha imposat un dol rigorós que ha de durar vuit anys, i que passa pel silenci i la clausura més estrictes (l'única activitat permesa sembla que sigui la de preparar l'aixovar, tot i que l'única filla amb perspectives de casar-se i marxar de la casa és Angustias, qui tampoc no ho aconseguirà). (1 punt)
 - Si comenta els personatges que apareixen en aquest fragment: Bernarda, la matriarca tirana i despòtica, és una dona de 60 anys opressiva i controladora, que imposa la seva moral antiga i conservadora en totes les dones de l'obra (les seves filles, la seva mare boja, les criades), tancant-les en un ambient asfixiant; Adela, de 20 anys, és la filla petita i l'única que es rebel·la contra la seva mare (el ventall de colors vius que li dóna a la mare en el fragment escollit és símbol d'aquesta rebel·lia); de Martirio (24 anys), tot i que apareix només un moment en aquest fragment, sabem que és submissa (li ofereix el seu ventall negre a la mare) i que està gelosa de la

relació clandestina que manté la seva germana petita, l'Adela, amb Pepe el Romà, el promès d'Angustias; Magdalena, la filla més gran del segon matrimoni, la més afectada per la recent mort del pare, és una dona de 30 anys trista i frustrada per les condicions imposades per la mare, de qui es queixa però a qui a pesar de tot obeeix sense massa esma. (1 punt)

- Si analitza els principals temes del diàleg: la tirania i la moral conservadora de Bernarda, i de la cultura espanyola de l'època, que Lorca critica; l'opressió sobre la dona; la importància de la jerarquia familiar (l'autoritat de la mare, la submissió de les filles); les aparences i la hipocresia social; l'odi; l'enveja; el desig de llibertat. (1 punts)

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

[*El Aleph*, de Jorge Luis Borges]

2. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si fa una paràfrasi adequada de l'argument, situa el conte al final del recull i en destaca la importància respecte el conjunt del llibre, al que dona títol (1 punt).
- Si explica el significat de l'Aleph (una forma infinita –i impossible– de percepció) i algunes de les implicacions d'aquesta idea en la poètica de l'autor: la incapacitat de l'home (i del llenguatge) per enfrontar-se a l'infinit i a la seva representació; la ruptura dels límits entre realitat i ficció (el fantàstic); la fragilitat de la memòria; la fal·libilitat del coneixement humà, la mort, etc. (2 punts)

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

OPCIÓ B

[*Marinero en tierra*, de Rafael Alberti]

- 1.a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir, si identifica, comenta i exemplifica alguns dels principals temes i motius de l'obra: la nostàlgia del mar, la idealització de la infantesa, la llibertat del mariner i del poeta, etc.

[*La colmena*, de Camilo José Cela]

1. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
- Si explica el protagonisme del Madrid de postguerra, la fam, el fred, el sexe, l'aparença, la soledat, el tedi, la misèria moral, i el relaciona amb el realisme testimonial de Cela. Es valorarà especialment si l'alumne és capaç de formular una interpretació raonada i coherent de les característiques que descriu, i d'il·lustrar-la amb exemples. (1,5 punts)
 - Si explica i comenta el punt de vista de l'obra, que és col·lectiu i fragmentari. Es tracta d'una novel·la coral, sense cap protagonisme fort, excepte el de Martín, potser. Es tracta d'un veritable eixam humà. Això té a veure amb l'estructura fragmentada de l'obra i amb el sentit del títol (cada petit fragment de la trama és com una de les múltiples cel·les que conformen un rusc o "colmena"). Es valorarà que l'estudiant destaquï i comentï algun dels diversos personatges de l'obra. (1,5 punts)

[*El cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra]

1. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
- Si situa el fragment al final de l'obra, amb l'anunci del casament de Claudi amb Caterina, i explica a grans trets el que ha succeït abans d'aquest desenllaç feliç: el secret vergonyós que guarda Caterina (un avortament d'una relació clandestina, ja passada); les humiliacions constants al cafè de pescadors on treballa, i que dóna títol a l'obra; la perspectiva d'un matrimoni de conveniència acordat pel seu pare amb un senyor rossellonès anomenat Bernat; la difícil relació amb Claudi, amb qui comparteix els mateixos somnis de llibertat, i el desenllaç feliç d'amor i matrimoni. (1 punt)
 - Si esbossa alguns dels trets de caràcter de Claudi (un pescador malcarat, orgullós i alcohòlic que somia en fer les Amèriques, enamorat de Caterina) i de la resta de personatges que apareixen a l'escena: de la colla de pescadors (Moreno, Antonet i Gallaret, Baldiri i Luard), representants del caràcter pròxim, simple i ple d'expressivitat de la vida rural; de Libori (cafeter i pescador, propietari del cafè on transcorre tota l'acció, vidu i pare de Caterina i Rosa, que vol aconseguir casar la filla gran amb un home de

profit); de Caterina, encara que no intervingui en el diàleg (filla gran de Libori, somiadora i apassionada); i el pretendent preferit de Libori, *monsieur* Bernat, al·ludit aquí com “el banyulenc”, marxant de peix del Rosselló, representant dels valors de la ciutat, inevitablement corruptora. (1 punt)

- Si explica que el poble on es situa el cafè de la Marina, i tota l'acció de l'obra, és un poble de la costa empordanesa, prop de cap de Creus. Un entorn mariner que permet a Sagarra fer una crítica realista de la societat catalana dels anys trenta del segle XX i oferir una imatge que funciona de correlat objectiu de la protagonista, de la qual no pot, per tant, fugir. (1 punt)

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

[La plaça del Diamant, de Mercè Rodoreda]

2. b. Els tres punts corresponents al contingut es poden assignar si l'alumne tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes (1 punt per cadascun), és a dir:

- Si situa el fragment de text ben entrada la novel·la, cap al final (es correspon amb el final del capítol XXXIV), i explica el que ha passat abans (la fi de la guerra, la mort d'en Quimet, les dificultats econòmiques, la fam), la resolució que pren la Natàlia, i que mai no tirarà endavant (matar els seus fills i suïcidar-se) i el que passarà després (la supervivència, el segon matrimoni de la Natàlia amb l'Antoni). (1,25 punts)
- Si explica que la veu narrativa correspon a la de la protagonista, la Natàlia, i analitza els trets fonamentals de la seva evolució: de la immaduresa i la ingenuïtat de la Natàlia a l'inici de l'obra (abans de la guerra) a l'experiència, la fortalesa i la desesperació (durant la postguerra). (1,25 punts)
- Si analitza satisfactòriament alguns aspectes formals: que és en primera persona, que parla en passat, que transfereix a la sintaxi (on predominen les frases curtes, la juxtaposició, les repeticions...) l'estat anímic del personatge. (0,5 punts)

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.